

آمادگی آزمون دکتری

جغرافیای شهری پیشرفته

مجموعه جغرافیا

مؤلف: مصطفی فزایی

خزایی، مصطفی
 جغرافیای شهری پیشرفته رشته جغرافیا / مصطفی خزایی
 مکتب ماهان: ۱۳۹۲
 ۳۱۳ص: جدول، نمودار (آمادگی آزمون دکتری مجموعه جغرافیا)
 ISBN/N: 978-600-6575-58-2
 فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
 فارسی - چاپ اول
 جغرافیای شهری پیشرفته -
 مصطفی خزایی
 ج - عنوان
 رده بندی کنگره: LB ۲۳۵۳ ج ۷ / ۱۳۹۲
 رده بندی دیویی: ۳۷۸/۱۶۶۴
 کتابخانه ملی ایران: ۲۳۵۲۲۳۸

انتشارات مکتب ماهان

- نام کتاب: جغرافیای شهری پیشرفته
 مؤلف: مصطفی خزایی
 مدیران مسئول: هادی و مجید سیاری
 مسئول تولید محتوا: منصور محمدزاده
 مسئول تولید: سمیه ییگی
 مدیر اجرایی: سید مهیار پویش
 ناشر: مکتب ماهان
 نوبت و تاریخ چاپ: اول / ۱۳۹۲
 تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۳۰۰/۰۰۰ ریال
 شابک: ISBN 978-600-6575-58-2

انتشارات مکتب ماهان: تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - نرسیده به عباس آباد - کوچه میرزا حسنی - پلاک ۵

تلفن: ۸۸۱۰۵۰۴۰

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی آزاد ماهان می‌باشد. و هر گونه اقتباس و
 کپی برداری از این اثر بدون اخذ مجوز پیگرد قانونی دارد.

قرن بیست و یکم دوره شهری شدن سیاره زمین است. هم اکنون بیش از نیمی از جمعیت جهان در سکونتگاه‌های شهری زندگی می‌کنند. شهرها کانون تصمیم‌گیری‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بشمار می‌روند. و تجلی‌گاه نظام‌های ارزشی، آرمان‌ها و تمنیات میلیاردها نفر می‌باشند. اگر چه شهرها مکان اعتلای علم و فرهنگ محسوب می‌شوند، ولی از نظر آسیب‌شناسی شهری، ممکن است کارکردهای ضد ارزشی نیز به خود بگیرند و به فضای افول معنویت تبدیل شوند. بنابراین مطالعه شهرها به سبب اهمیتی که در شیوه معیشت و ساختار یابی روابط و مناسبات اقتصادی - اجتماعی دارند، ضروری است. جغرافیای شهری به عنوان شاخه‌ای از جغرافیای انسانی، قلمرو مطالعاتی خود را بر روی مکلن‌گزینی و آرایش مکانی سکونتگاه‌های شهری متمرکز می‌سازد و در پی شناسایی و تحلیل اختلافات و مشابهت‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی سکونتگاه‌های شهری در اقصی نقاط دنیا می‌باشد. کتاب حاضر با عنوان "جغرافیای شهری پیشرفته" خلاصه مفصلی از کتب جدیدی است که در این زمینه به چاپ رسیده است و علی‌رغم بررسی و تحلیل موضوعات سنتی جغرافیای شهری، به مسائل نوینی همچون جهانی شدن و پیامدهای آن بر نظام‌های شهری و پویایی نظام شهری در ایران می‌پردازد. کتاب حاضر، به عنوان یکت اثر کمک آموزشی می‌تواند دانشجویانی را که قصد شرکت در کنکورهای کارشناسی ارشد و دکتری، در رشته‌های جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای را دارند، یاری نماید، امید است که به چنین هدفی برسد.

با آرزوی موفقیت برای شما عزیزان

مصطفی خزایی (دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری - دانشگاه شهید بهشتی)

mostafakhazae2008@yahoo.com

فهرست مطالب

بخش اول - شهر در جهان در حال توسعه	۹
فصل اول - ماهیت فضایی شهرنشینی در جهان در حال توسعه	۱۰
فصل دوم - توسعه و شهرنشینی در جهان سوم چشم‌اندازهای نظری	۱۵
فصل سوم - نظام‌های شهری ملی و توسعه جهانی	۱۹
فصل چهارم - راهبرد ملی توسعه شهری	۲۱
فصل پنجم - شهرنشینی و نیازهای اولیه: آموزش، بهداشت و تغذیه	۲۳
فصل ششم - ساختار و ریختنمایی شهرها در نواحی در حال توسعه	۲۵
فصل هفتم - مسکن و سرانه در شهرهای جهان سوم	۲۹
فصل هشتم - اشتغال و کار در کشورهای در حال توسعه	۳۱
فصل نهم - شهر و پایداری زیست‌محیطی در کشورهای در حال توسعه	۳۳
فصل دهم - آینده شهر در کشورهای در حال توسعه	۳۵
بخش دوم - پویایی نظام شهری ایران	۴۰
فصل اول - تاریخ و دیدگاه‌های شهر و شهرنشینی	۴۱
فصل دوم - شهرنشینی در دوره باستان (پیش از اسلام)	۴۵
فصل سوم - شهر و شهرنشینی در دوره اسلامی	۴۹
فصل چهارم - بازسازی و تجدید ساختار نظام شهری ایران	۵۳
فصل پنجم - دوره پهلوی و استقرار نظام سرمایه‌داری	۵۷
فصل ششم - پویایی نظام شهری و سازمان فضایی آن بعد از انقلاب اسلامی	۶۱
فصل هفتم - نظام سلسله‌مراتبی شهرهای ایران	۶۷
فصل هشتم - شهر و نظام شهری در طرح‌های توسعه ملی	۷۱
فصل نهم - چالش‌ها و سیاست‌های راهبردی در نظام شهری ایران	۷۵
بخش دوم - دیدگاه‌های نو در جغرافیای شهری	۸۲
فصل اول - دیدگاه‌های نو در جغرافیای شهری	۸۳

فصل دوم - سیر تکوینی د جغرافیایی شهری	۹۱
فصل سوم - شهر و مفاهیم شهری	۹۷
فصل چهارم - مکتب‌های جغرافیای شهری	۱۱۱
فصل پنجم - زندگی شهری در دوره‌های تاریخی	۱۱۹
فصل شش - مادر شهر	۱۳۱
فصل هفتم - منطقه‌بندی و مورفولوژی شهری	۱۳۹
فصل هشتم - وابستگی‌های فضایی و روابط شهر و روستا	۱۴۳
فصل نهم - سیستم‌های شهری	۱۴۷
فصل دهم - تمرکززدایی و سیستم‌های سکونتگاهی	۱۵۱
فصل یازدهم - نظریه اجتماعی و شهرگرایی	۱۵۳
بخش چهارم	۱۵۸
فصل اول - تعاریف و دیدگاه‌ها	۱۶۱
فصل دوم - بررسی شهر در محدوده طبیعی و ناحیه‌ای	۱۶۷
فصل سوم - طرح و نقشه و ساختار شهری	۱۷۱
فصل چهارم - بافت اکولوژیکی شهر	۱۷۵
فصل پنجم - توسعه و واژه‌شناسی ارگانیک شهری	۱۷۹
فصل ششم - جمعیت شهری	۱۸۵
فصل هفتم - نقش و کار شهری	۱۸۹
فصل هشتم - سیمای زندگی اجتماعی در شهر	۱۹۷
فصل نهم - در متناسب شهری و تراکم آن	۱۹۹
فصل دهم - شهر و ناحیه	۲۰۳
فصل یازدهم - طبقه‌بندی شهرها بر حسب سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی	۲۰۹
بخش پنجم	۲۱۱
فصل اول - نقش بنیادهای جغرافیایی در شکل‌گیری شهرهای ایران	۲۱۳
فصل دوم - موقعیت ناحیه‌ای شهرها و روابط شهر و روستا در ایران	۲۱۷
فصل سوم - توزیع فضایی و سلسله‌مراتب شهرهای ایران	۲۲۱
فصل چهارم - ویژگی‌های اقتصادی و کالبدی شهرهای ایران	۲۲۵
فصل پنجم - زندگی شهری در دوره‌های تاریخی	۲۲۹
بخش ششم	۲۳۸
فصل اول - شهرنشینی، شهرگرایی و شهرسازی قبل از اسلام	۲۳۹
فصل دوم - شهرنشینی، شهرگرایی و شهرسازی در دوران اسلام	۲۴۵
فصل سوم - شهرنشینی، شهرگرایی و شهرسازی در دوران معاصر	۲۴۳
فصل چهارم - تأملی بر شهرسازی در ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی	۲۵۱
بخش هفتم	۲۵۶
فصل اول - تحولات شهرسازی	۲۵۷
فصل دوم - نظریه‌های ساخت شهر و طرح‌های مختلف توسعه شهری	۲۶۵
بخش هشتم	۲۷۵
فصل اول - ویژگی‌های کلی شهرسازی ایران و عوامل تأثیرگذار بر آن	۲۷۶
بخش نهم	۲۸۰
فصل اول - برنامه‌ریزی شهری در ایران	۲۸۱
بخش دهم	۲۹۴
فصل اول - برنامه‌ریزی شهرهای جدید	۲۹۵
منابع	۲۳۱